

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgávudagar: týsdag, hósdag og leygardag

Lýsingar skulu vera okkum í hendi í seinasta lagi kl. 10 dagin fyri útgávudagin

Útgevur:
P/f Sosialurin
Ábyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller
Fyritaksstjóri:
Krisjan Dahl
Bláðólk:
Høgni Djurhuus
Randi Jacobsen
Dagný Joensen
Uppseting:
P/f Sosialurin
Prent:
P/f Pressan 1981

Donsk upptøku- roynd í Føroyum

Í JUNI mánað verður fyrri fyrstu ferð møguleiki hjá føroyingum at fara til upptøkuroynd á Danmarks Journalisthøjskole — í Føroyum.

HETTA tiltak er komið í lag eftir áhaldandi arbeiði hjá Føroya Blaðmannafelag. Hetta felag hevur nú í fleiri ár roynt at fáa í lag eitt samarbeiði við danska journalistháskúlan og føroysku landsskúlafyrisingina.

OG nú hevur tað so hepnast. Stríðið hevur ikki verið til fánýtis, tvørturímóti. Herfyri fekk Føroya Blaðmannafelag at vita, at umrøddu stovnar eru komnir ásamt um, at ein upptøkuroynd kann haldast í Føroyum.

HETTA gevur okkum nógvar fyrimunir. Higartil hevur tað verið soleiðis, at føroyingar hava verið noyddir at fara til Danmarkar longu í juni — til upptøkuroynd. Skúlin byrjar so ikki fyrr enn í august, tvs. at teir tá hava verið noyddir at fara heimaftur til Føroya aftaná upptøkuroyndina. Og um teir hava staðið royndina, so aftur til Danmarkar í august.

VIÐ at hava upptøkuroynd í Føroyum verður tí nógur ferðapeningur spardur. Haraftrat hevur ferðingin tikið dirvi frá nógvum, sum annars kundu hugsað sær at útbúgvandi seg til journa-

oddagrein

list. Tí hava eisini so fá verið til umrøddu upptøkuroynd.

NU kunnu so føroyingar taka royndina í Føroyum. Hetta ger, at vónandi nóg fleiri hætta sær undir hesa royndina og úrslitið skuldi tí verið, at vit í seinasta enda fingi fleiri føroyskar journalistar.

AT upptøkuroyndin er í heimligum umhvørvi hevur helst eisini nóg at siga. Samanumtikið kann hetta tiltak fáa sera stóran týdning fyri føroysku fjølmiðlarnar, sum í dag tørva útbúgvandi fólk.

NU skal tað ikki skiljast soleiðis, at upptøkuroyndirnar vera á føroyskum og lagadar til føroysk viðurskipti. Hetta hevði sjálvandi verið tað besta. Men sum eina roynd og byrjan er hetta avgjørt eitt frálíkt tiltak, sum Føroya Blaðmannafelag eigur stóra tøkk uppborna fyri.

SPURNINGIN um eina føroyska blaðmannaútbúgving skuu vit ikki taka upp her. Kanska hetta tiltakið er eitt stig á leiðini til eina føroyska útbúgving? Í juni koma so stjórnin á Danmarks Journalisthøjskole og formaðurin í upptøku- og formaðar til Føroya. Teir skulu vera so hjartaliga vælkomnir. Vónandi fer ferð teirra at vera føroysku fjølmiðlunum til stóra nyttu.

jamú

Stjórnin í FK virði ikki aðalfundarsamtykt

Á aðalfundi í Føroya Keyppsamtøku í Havn í fjør legði undirritaði eitt uppskot til samtykt fram. Uppskotið hevði til endamáls at staðfesta og víðka demokratisk samtøku-hugsjónina í verki við eisini at geva starvsfólkunum í FK ávirkan og medavgerðarrætt. Minnist meg rætt samtykti aðalfundurin uppskotið einmælt.

Uppskotið var soljóðandi:

»Aðalfundurin í Havn samtykkir, at stjórnin í FK til næsta aðalfund ger uppskot til broyting av lógin hjá FK, soleiðis at starvsfólkini í øllum deildum FK's velja eitt umboð í stjórnina og at starvsfólkini í ymsu deildunum velja ein lim í limanævndina hjá deildini.»

Í grundgevingini til uppskotið visti undirritaði, at FK er ein demokratisk samtøka, ið byggir á medavgerðarrætt, og at tað skuldi verið sjálvsagt, at starvsfólkini áttu ásettan rætt til at verða umboðað í stjórn og limanævndum.

Hesin rættur er í summum grannalondum okkara lógarfestur og mær vitandi hevur samtøkuráslan ikki verið eftirbátur í hesi gongdini. Sum heild kann sigast, at umboðan starvsfólksins í virkisleisum hevur havt góð úrslit við sær.

Einki gjørt við málið

Ársaðalfundurin hjá FK verður hildin í hesum døgum kring landið. Nú undan ársaðalfundinum er blaðið hjá FK, Samtøkan, borin í hvørt hús.

Í Samtøkuni er sum vant frageiðingin hjá stjórnini fyri farna árið prentað. Satt at siga varð og ikki sørt skakkur, tá eg í frageiðingini læs brotið, sum snýr seg um aðalfundarsamtyktina í fjør.

Her verður m.a. sagt, at stjórnin heldur, »at her verður talan um at skerja demokratið og er tí semja um einki meira at gera við málið, fyrr enn áheitan kemur beinleiðis frá starvsfólkunum.»

Lat meg beinanvegin ásaðna, at stjórnin (og eisini meirilutin av limanævndunum) hevur eina ógvuliga snæverskygda áskoðan um demokrati og slá fast, at stjórnin ger ikki tað, aðalfundurin, sum er hægsta vald FK's, hevur álagt henni.

Tá eg hevði lagt uppskotið fram, varð eg

greiður yvir, at tað fall ikki í góða jørð, tí formaðurin helt tað vera heilt av leið, og næstformaðurin tók heldur ikki undir við tí.

Uppskotið varð kortini samtykt, og aðalfundurin álegði sostatt stjórnini at arbeiða við málinum. Hon hevur tí einki annað at gera, enn at koma við einum uppskoti.

Um hon so hevði gjørt sær ómak, og hevði gjørt eitt gott uppskot, ella farið lætt um samtyktina og lagt eitt vónaligt uppskot fyri aðalfundin í ár, er líka mikið. Hon hevði bert skyldu at koma við uppskoti um broyting av lógin, soleiðis at starvsfólkini eisini fingi umboð í stjórn og limanævnd.

Nakað annað er so, um stjórnin hevði biðið aðalfundin í ár tikið undir við tí ella ikki. Tí tað hevði hon sjálvandi havt rætt til.

Ikki spurt starvs- fólkini

Í hesum brotinum í ársfrageiðingini sigur stjórnin eisini, at tær ymsku limanævndirnar hava viðgjørt uppskotið og breið semja er um, at um uppskotið verður samtykt, verður talan um eina skerjing, heldur enn viðkan av demokratinum.

Annars hevur stjórnin onga aðra grundgeving fyri hesi niðurstøðuni.

Men eftir hesum at døma hevur stjórnin ikki spurt starvsfólkini til ráðs, og hevði tað ikki verið natúrligt og rimuligt?

Tá stjórnin er komin til tað, at starvsfólka-umboðan skerjir demokratið, hugsar hon helst, at so sleppa teir uppmøttu limir, í Havn t.d., bert at velja 4 limir í nevndina og ikki 5.

Í tølum er hetta ein skerjing, men henda broyting bert í evarska litlan mun tann demokratiska týðningin. (Sum oftast er tað torført at fáa uppskot til limanævndina og uppskotið eru ógvuliga tilvildarlígt).

Máta vit hinvegin tann demokratiska týðningin, uppskotið hevði fingið fyri starvsfólkini, um tað hevði verið samtykt, kann eg ikki koma til aðra niðurstøðu, enn at starvsfólka-umboðan í stjórn og limanævnd víðkar demokratið fyri henda týðandi partin í FK í stóran mun.

Hetta, tí FK eftir minum tykki er ein heild

— við limum og starvsfólkunum — (og eigur tað tí at vera ein skylda hjá FK at geva starvsfólkunum ávirkan sum tað semir seg einum nýmótans, demokratiskum felagsskapi).

Hevði gagnað felagsskapinum

Lat meg at enda siga, hvi eg legði uppskotið fram.

Orsøkin er tvínnar: Onnur fyri at rokka einum hugsjónarligum setningi, ið eigur at vera sjálvsagdur í FK. Og hin fyri at geva teimum mongu og dugnaligu starvsfólkunum møguleika at gera vart við síni sjónarmið á limanævndar- og stjórnarfundum.

Hetta hevði óivað givið starvsfólkunum stórra ábyrgdaskenslu, betri innlit í viðurskiptini, og hetta hevði óivað ført til betri trivnað og tað hevði gagnað felagsskapinum.

Tey árin, eg sat í nevndini, hendi tað seg fleiri ferðir, at starvsfólk høvdu góð uppskot um handilslig viðurskipti, og eisini kom eg eftir, at starvsfólk høvdu ampar at dragast við, sum handilsleiðslurnar ikki fóru uppá mál á teimum regluligu nevndarfundunum.

Hesar ampar — hesa ónøgd — hevði nevndin einki vita um, um ikki ein av nevndarlimunum eitt skifti hevði starvast í tí eina handlingu.

Hetta seinasta er hvørki eitt álöp ella misálit á handilsleiðslurnar. Mær vitandi hava tær fingið fullan stuðul frá nevnd og stjórn og tær hava sanniliga gjørt eitt stórt og gott avrik.

Eg havi loyvt mær at senda hesa grein til nøkur bløð, tí umleið tveir triðingar av øllum húsrunum í landinum eru limir í FK, og tí at Samtøkan er — ella skuldi verið — borin í hvørt hús.

Vinarliga
Johann Mortensen

